

УДК 37.013.32

ТЕХНОЛОГІЯ ГРУПОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Красносолов В. Ю. студент інженерно-енергетичного факультету
Миколаївський національний аграрний університет, Україна
Науковий керівник – асистент Гула Л.В.

У статті розглянуто поняття «групова навчальна діяльність» як альтернативу традиційним формам навчання. Визначено мету, завдання, форми та переваги роботи у групі.

The article considers the concept of "group learning activities" as an alternative to traditional forms of learning. The purpose, tasks, forms and benefits of working in a group are determined.

Прискорення науково-технічного і соціального прогресу, кризові економічні, екологічні, політичні та інші явища, що виникли у сучасному світі, обов'язково позначаються на системі освіти, загострюють суперечності й труднощі формування молодого покоління. Традиційні педагогічні засоби виховання, змісту й організації навчально-виховного процесу все більше не спрацьовують. Через невідповідність темпів і характеру соціальних та педагогічних процесів виникають кризові явища в педагогіці. Найважливіші з них виявляються у нездатності освітніх закладів, по-перше, впливати на молодь для формування цілісної особистості, по-друге, у невмінні враховувати індивідуальні, вікові та соціо-біопсихологічні особливості вихованця, неповторність особистості кожного[1]. А отже, у сучасному вимогливому та швидкоплинному соціально-економічному середовищі рівень освіти, її вплив на особистісний розвиток дитини значною мірою залежатиме від результативності запровадження сучасних технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, котрі розвивають діяльнісний підхід до навчання.

Дослідники проблем інноваційної педагогіки: М. Бургін, К. Горбунова, А. Веліховська [1], С. Літвінчук [2], Л. Пироженко, Н. Побірченко та інші намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як прогресивне, позитивне, сучасне, корисне, передове. Зокрема, С. Літвінчук стверджує, що нове у педагогіці – це не лише ідеї, підходи, методи та технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [2].

Групова форма навчальної діяльності – виникла як альтернативна традиційним формам навчання. В її основу покладено ідеї Ж.-Ж. Руссо, Й. Песталоцці, Дж. Дьюї про вільний розвиток дитини. И. Г. Песталоцці стверджував, що грамотне поєднання індивідуальної і групової навчальної діяльності допомагає успішному навчанню молоді, а їх активність і самодіяльність підвищує ефективність заняття.

Групова навчальна діяльність – це форма організації навчання в малих групах здобувачів вищої освіти об'єднаних загальною навчальною метою у опосередкованому керівництві викладача і в співпраці з учасниками навчального процесу [3]. Мета технології групової діяльності – це розвиток тих хто навчається, як суб'єкта навчальної діяльності.

Завдання даної технології:

- навчити дітей співпраці у виконанні групових завдань;
- стимулювати моральні переживання взаємного навчання, зацікавленості в успіхові товариша;
- формувати комунікативні вміння вихованців;

- формувати рефлексивні компоненти навчальної діяльності: цілеспрямованість, планування, контроль, бал;
- поєднувати фронтальну, індивідуальну та групову форми навчальної діяльності, що дає змогу вдало компенсувати недоліки фронтальної та індивідуальної діяльності.

Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють навчальну діяльність вихованців. Стосунки між викладачем і студентами набувають характеру співпраці, тому що педагог безпосередньо втручається в роботу груп тільки тоді, коли в групі виникають запитання і вони самі звертаються по допомогу до викладача [4]. Групова навчальна діяльність, на відміну від фронтальної й індивідуальної, не ізолює студентів один від одного, а навпаки, дає змогу реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги та співпраці. У цьому випадку, студентам набагато простіше звертатись за поясненням до ровесників, ніж до педагога.

Саме така навчальна діяльність сприяє активізації і результативності навчання, вихованню гуманних стосунків між молоддю, самостійності, умінню доводити і відстоювати свою думку, а також прислухатися до думки товаришів, культурі ведення діалогу, відповідальності за результати своєї праці. У груповій навчальній діяльності формується колективізм, моральні та гуманні якості особистості. Важливу роль у формуванні цих якостей відіграють особливості організації групової роботи; розподіл функцій і обов'язків між учасниками діяльності, обмін думками, взаємна вимогливість і допомога, взаємоконтроль і самооцінка.

Групова навчальна діяльність виконує також й організаційну функцію. Полягає вона в тому, що здобувачі вищої освіти вчаться розподіляти обов'язки, вчаться спілкуватися один з одним, розв'язують конфлікти, котрі виникають у спільній діяльності. У груповій роботі вони беруть на себе функції викладача і виконують дорослі види діяльності.

Дослідження свідчать, що групову навчальну діяльність можна застосовувати на всіх етапах процесу навчання. Застосовувати тільки групову навчальну діяльність, відкидаючи фронтальну та індивідуальну було б великою помилкою, їх необхідно оптимально поєднувати. Організуючи групову навчальну діяльність на занятті, потрібно забезпечити активність кожного учасника освітнього процесу. Цього можна досягти, розподіливши запропоновані групі завдання на частини за кількістю учасників групи, коли кожен має виконати свою частину роботи і пояснити спосіб її виконання іншим, а також налагодивши систему обліку діяльності кожного учня в групі. Для цього після виконання запропонованого групі завдання здобувачі вищої освіти на спеціальних картках відображають оцінку роботи всієї групи, а також дають оцінку роботі кожного учасника групових занять в групі.

Отже, можна зазначити, що групова навчальна діяльність сприяє підвищенню успішності молодого покоління, вирішує багато виховних і розвивальних завдань. Зокрема, це успішне, швидке занурення молоді у навчальну діяльність, формування самооцінки та саморегуляції, уміння

пристосовуватися до темпу роботи групи, формування в студентів позитивного ставлення до навчання, підготовка їх до спілкування. На нашу думку, робота в групі відкриває широке «поле» вільної діяльності, тобто активності, зорієнтованої на інтереси молоді в межах освітньої програми. Обмін думками із змісту заняття являє собою тренування логічного мислення і не має аналогів в інших ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Веліховська А. Дидактичні засади формування інформаційного освітнього середовища навчального закладу / А. Веліховська // Нова педагогічна думка. - 2015. - № 2. - С. 183-186.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3778> (дата звернення 24.02.2020).

2. Літвінчук С. Б. Дидактичні аспекти професійної підготовки студентів-аграріїв в умовах Болонського процесу / С. Б. Літвінчук // Соціокультурні процеси на Півдні України в сучасних вимірах : XXI Всеукраїнська науково-методична конф., Миколаїв, 12-17 листопада 2018 р. / ЧНУ ім. П. Могили. – Миколаїв : Вид.-во ЧНУ ім. П. Могили, 2018. – С. 1-7. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5807> (дата звернення 24.02.2020).

3. Курепін В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти, уклад. В.М. Курепін, А.Б. Веліховська, К.М. Комісаренко // Перспективна техніка і технології – 2019 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів, м. Миколаїв, 27 вересня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 132 – 134.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6407> (дата звернення 24.02.2020).

4. Курепін В.М. Психолого-педагогічні методи формування креативного мислення в майбутніх інженерів-педагогів, уклад. В.М. Курепін, В.С. Іваненко // Осінні наукові читання : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р. - Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6416> (дата звернення 24.02.2020).